

Vraag nr. 104
van 14 december 2001
van de heer MARC CORDEEL

AWZ – Uitvoering fysisch programma

In meerdere politieke verklaringen hebben de leden van de Vlaamse regering de behoefte aan investeringen in de waterbouwsector benadrukt, om aan de noden inzake mobiliteit en bescherming tegen overstromingen tegemoet te komen.

De beloftes inzake de verhoging van de budgetten werden soms nagekomen, maar de aldus beschikbaar gestelde middelen werden nooit effectief aangewend om nieuwe opdrachten te plaatsen.

Zo verneem ik dat het fysisch programma 2001 van de administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ) 6,2 miljard frank bedraagt (exclusief studieopdrachten en baggerwerken), maar dat op 27 november slechts voor 3,2 miljard werd aanbesteed. Dit betekent dat 3 miljard van het geplande budget voor bedoelde investeringen verloren gaat. Verder werd tussen eind september en eind november, dus op twee maanden tijd, voor zowat 2,3 miljard aanbestedingen uitgeschreven.

Zodoende valt andermaal op dat een zeer groot aantal aanbestedingen in de laatste maanden van het jaar werd aangekondigd, wat bij de aannemers voor een ware overrompeling zorgt, terwijl de minister vice-president zich ertoe verbonden had aan deze misstand een einde te maken.

Het komt mij voor dat sommigen de beleidsbeslissingen van de politieke overheid naast zich neerleggen, ofwel dat er geen einde komt aan de lang aangekondigde optimalisering van de werking van AWZ.

1. Welk deel van het oorspronkelijk goedgekeurd fysisch programma van AWZ is dit jaar effectief aanbesteed ?
2. Welk bedrag, te vergelijken met de aangekondigde 6,2 miljard, aan nieuwe waterbouwkundige werken wordt dit jaar effectief gegund ?
3. Om welke redenen wordt een aanzienlijk deel van de geplande nieuwe aanbestedingen niet doorgevoerd ?
4. Wat was de spreiding – in procent en in bedragen uitgedrukt – per maand van de aanbestedingen tijdens de jaren 1998, 1999 en 2000 ? Wat was de spreiding tijdens dit jaar ?

5. Welke maatregelen worden genomen om de steeds weerkerende achterstand in de uitvoering van de aanbestedingskalender te verhelpen ?
6. Wanneer wordt het fysisch programma 2002 goedgekeurd ?
7. Hoe is de aanbestedingskalender (in bedrag per maand) van AWZ in 2002 ?

Antwoord

De budgetten in de waterbouwsector zijn in de periode 1998-2001 gestegen van 19,9 miljard naar 23,7 miljard, of met nagenoeg 20 %. De aangekondigde budgetverhogingen zijn dus daadwerkelijk doorgevoerd.

Ik wens er verder de aandacht op te vestigen dat door de invoering van het havendecreet een aantal verschuivingen van kredieten plaatsvinden.

Zo wordt het beheer en de exploitatie van de zee-sluizen, mits een gefaseerde invoering, door het gewest ten laste genomen, terwijl het subsidiepercentage van de infrastructuurwerken vermindert. Ook de havenkapiteindiensten worden door het gewest gefinancierd.

De Vlaamse volksvertegenwoordiger stelt dat het fysisch programma 2001 van de administratie Waterwegen en Zeewezen 6,2 miljard bedraagt, exclusief studieopdrachten en baggerwerken. Ik vermoed dat hier het bedrag bedoeld wordt dat in 2001 werd aangegeven als aan te besteden bedrag voor de maritieme toegang, de havens, de waterbeheersing en de binnenvaart.

Dit bedrag omvat zowel de aanbestedingen in het investeringsprogramma van het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF), als de aanbestedingen voor onderhoudswerken uit de algemene uitgavenbegroting.

Het cijfer dat de Vlaamse volksvertegenwoordiger aanhaalt van 3,2 miljard dat op 27 november zou zijn aanbesteed, is mij onbekend.

Het programma 2001 voor AWZ met betrekking tot het Vlaams Infrastructuurfonds werd voor 99,68 % gerealiseerd. Voor de administratieve begroting werd met betrekking tot organisatieafdeling 64 een vastleggingspercentage bereikt van 99,29 %, weliswaar na correctie van de overdraagbare kredieten van basisallocatie 54.01 van programma 64.20 inzake de terugbetalingen van investeringsuitgaven aan

Nederland met betrekking tot de verdieping van de Westerschelde. Het niet aangewende krediet is dus ook hier verwaarloosbaar en is bovendien in hoofdzaak gesitueerd in de sector Zeewezen. De basisallocaties binnen organisatieafdeling 64 die aanbestedingen bevatten in de sector waterbouw, zijn integraal uitgevoerd. In absolute cijfers betekent dit dat voor het VIF op een totaalbedrag van 11.631.300.000 frank (gesplitste vastleggingskredieten + niet-gesplitste kredieten) een bedrag van 11.593.520.570 frank werd vastgelegd. Voor de gewone begroting werd op een totaalbedrag van 12.096.606.501 frank (gesplitste vastleggingskredieten) een bedrag vastgelegd van 12.010.242.402 frank (zijnde 11.032.713.529 + 977.528.873 frank als decretaal overdraagbaar krediet aan Nederland voor werken in de Westerschelde).

Voor het jaar 2001 zijn er derhalve geen kredieten "verloren" gegaan.

Inzake het groot aantal aanbestedingen in de laatste maanden kan ik stellen dat binnen AWZ alles in het werk gesteld wordt om de aanbestedingen vlot en kwaliteitsvol te laten verlopen. AWZ heeft hiertoe reeds belangrijke initiatieven genomen.

Vooreerst is het proces "Ontwerp en uitvoeren van werken" volledig hertekend en geoptimaliseerd. Vervolgens is hieraan een concreet personeelsplan en een concreet actieplan "Beter investeren" gekoppeld.

Een van de doelstellingen opgelegd aan AWZ is een betere spreiding van de aanbestedingen over het jaar. Hier zal het werken met meerjarenprogramma's een cruciale rol spelen. Het indicatief meerjarenprogramma 2002-2004 is opgemaakt en werd door mij eind 2001 neergelegd in de Commissie Begroting van het Vlaams Parlement.

Toen in de loop van het jaar 2001 bleek dat voor bepaalde projecten door technische of administratieve complicaties de tijdige aanbesteding in het gedrang kwam, werd project per project in beeld gebracht en werden de projecten die niet haalbaar bleken, afgevoerd en vervangen door projecten die oorspronkelijk voor 2002 gepland waren.

Deze actie had een bijsturing van het fysisch programma tot gevolg, waarbij het bijgestuurde document door mij werd goedgekeurd. Bij de punctuele beantwoording van de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger gestelde vragen wordt dan ook uitgegaan van het bijgestuurde fysisch programma.

Er zijn wel degelijk initiatieven genomen om de spreiding van de aanbestedingen over het jaar te verbeteren. Voor het fysisch programma 2002 werd tevens een aanbestedingskalender opgemaakt waarbij een realistische spreiding van de aanbestedingen over het hele jaar wordt nagestreefd. Thans wordt deze geïmplementeerd, waarbij de realisatie van het programma volgens de opgelegde aanbestedingsdata een onderdeel zal uitmaken van de doelstellingen van de projectingenieurs, waardoor ook hun evaluatie hieraan gekoppeld zal worden.

Ik wens er toch de aandacht op te vestigen dat de overheadkosten binnen AWZ zeer laag liggen, wat zich manifesteert in een acuut tekort aan ingenieurs en technici. Ik stel vast dat de overhead bij AWZ 3,6 % bedraagt, terwijl dit bij vergelijkbare organisaties als Aquafin en TUCRAIL bijvoorbeeld 8 à 10 % bedraagt. Ten gevolge van deze onderbezetting is de werkdruk voor deze personeelsleden al zeer hoog.

Concreet kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger het volgende meedelen.

1. Van het bijgestuurde programma 2001 van zowel het VIF als de administratieve begroting werd 4.483,2 miljoen frank aanbesteed.

Het verschil met de aangekondigde 6,2 miljard is te wijten aan :

- het niet kunnen toewijzen van alle deelcontracten van de tweede fase van het Deurganckdok voor 781 miljoen frank ;
 - het niet kunnen aanbesteden van de tweede fase van het overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde voor een bedrag van 250 miljoen frank wegens administratieve moeilijkheden ;
 - ingevolge een opmerking van het Rekenhof werd een bedrag van 204 miljoen frank aan onderhoudskrediet (basisallocatie 14.06 van programma 64.10) omgezet in een onderhoudsdotatie voor de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, zodat dit bedrag niet meer in aanmerking kwam voor aanbesteding ;
 - het lager uitvallen van de aanbestedingsprijzen ten aanzien van de ramingen.
2. In principe dient te worden gesteld dat het bedrag dat in 2001 werd aanbesteed, ook gegund wordt, uitgezonderd de dossiers met substantiële

le administratieve of juridische complicaties, evenals enkele "overschotdossiers" die naar het volgend jaar worden verschoven.

Een dergelijke verschuiving van maximaal 5 % heeft ieder jaar plaats, zodat dit geen invloed heeft op de totaliteit van de gegunde bedragen.

3. De oorzaak van het feit dat een aantal oorspronkelijk geplande aanbestedingen niet kunnen worden doorgevoerd, kan zowel administratief zijn, zoals geschillen bij rechtbanken en de Raad van State, als technisch.

Voor voorbeelden van administratieve oorzaken verwijs ik naar de problemen met de bouwvergunningen van het Deurganckdok, naar de baggerwerken in de Leie en het Scheldebekken waarbij ten gevolge van een rechterlijke beslissing geen bergingslocatie voorhanden was voor de baggerspecie, en naar het overstromingsgebied Bazel-Kruikebeke-Rupelmonde waar door problemen met de bouwvergunning de geplande werken ook niet konden doorgaan.

Ik wens de Vlaamse volksvertegenwoordiger erop te wijzen dat de administratieve procedures en de regelgeving steeds meer uitbreiden, waardoor het verkrijgen van de nodige vergunningen steeds moeilijker en ingewikkelder wordt en dus ook meer tijd in beslag neemt.

Voor voorbeelden van technische oorzaken verwijs ik naar vervuilde sites die bij de opmaak van het project onderkend worden of problemen met de ondergrond die bijkomende onderzoeken noodzaken, enzovoort.

Om deze redenen moet het fysisch programma dan ook geregeld worden bijgestuurd. Dit "bijgestuurd" programma wordt wel degelijk nage-nog integraal gerealiseerd.

4. De spreiding van de aanbestedingen in procent en in bedragen betreft gegevens die in het verleden niet werden bijgehouden. Wel werd de spreiding van de vastleggingen bijgehouden. Men mag ervan uitgaan dat de spreiding van de aanbestedingen in zeer grote mate overeenkomt met de spreiding van de vastleggingen.

Tabel spreiding vastleggingen in %

	Jan	Feb	Ma	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
1998	22,1	27,3	33,4	35,8	41,0	46,9	49,2	53,8	55,1	56,3	62,5	99,8
1999	19,2	23,1	38,2	40,8	44,9	51,6	54,7	59,1	61,0	66,4	66,5	99,6
2000	32,0	37,8	40,5	45,5	51,1	51,1	52,9	56,9	57,9	62,5	70,6	99,6
2001	16,3	28,7	31,9	37,3	40,0	42,5	47,0	50,8	52,0	56,0	62,1	99,7

5. De volgende maatregelen zijn genomen :

- opmaak van het indicatief driejarenprogramma en de implementatie van het plan "Beter investeren" ;
- opmaak van een aanbestedingskalender en opvolging van deze kalender door het college van afdelingshoofden van AWZ ;
- hertekening en optimalisering van het proces "Ontwerp en uitvoering van werken" ;
- opmaak van een aangepast personeelsplan ;
- de tijdige realisatie van het programma opnemen in de doelstellingen van de projectingenieurs en hieraan de evaluatie koppelen.

6. Het fysisch programma 2002 voor de bruggen, de binnenvaart en de waterbeheersing is door mij goedgekeurd op 21 december 2001.

De goedkeuring van het fysisch programma 2002 voor de havens en de maritieme toegang wordt verwacht tegen eind januari 2002.

Het niet gelijktijdig goedkeuren van deze fysische programma's heeft te maken met de uitvoering van het havendecreet en de financiële implementatie ervan voor de verschillende havens. Er kan pas gestart worden met de opmaak van het fysisch programma nadat alle dossiers van 2001 in dit kader zijn geëvalueerd.

7. De aanbestedingskalender voor 2002 ziet er voor de investeringen in de binnenvaart, de waterbeheersing en de bruggen en in percentages als volgt uit (bedragen zijn uitgedrukt in 1.000 euro).

	Jan	Feb	Ma	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Bedrag	2.085	3.337	5.561	8.064	11.679	15.294	4.866	13.764	16.684	29.197	24.330	4.171
%	1,5	2,4	4	5,8	8,4	11	3,5	9,9	12	21	17,5	3,0

De fysische programma's voor de havens, de maritieme toegang en de onderhoudswerken zijn momenteel nog in opmaak, zodat deze aanbestedingskalender nog niet bekend is.